

Jekabaara

Jamana

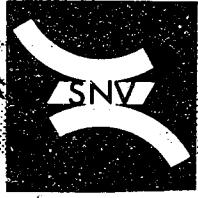
Faamuya Yiriwaton

Cikela ceman n'a musomani kunnafoni seceda

boko 61 nan d. 20
1991 SAN KALO FC

JOLOMAFEN MARATAW LAHALAYA MAKOCI KONC

Dakunw

Ne 2
Kunnafoni tan SIDA kan.

Ne 3
Binkoncengow beremakalar.

Ne 4
Jolomafen marataw sabatili.

Ne 5
Numuw ka seko n'u ka donko.

Ne 6
Dugukoloncon kunkbenbaara.

Ne 7
Jirituru nafa yera Zanferebugu.

Ne 8
Jekabaara nafa Seriwala.

Ne 9
Balikukalan doncogo Ofisi konk.

Ne 10
Kupu nana yalonna "Stade" fc.

Ne 11
Maana negeñ ani Poyi.

Ne 12
Tangarake ka sugo.

Ka se duguw ma

KUNNAFONI TAN SIDA KAN

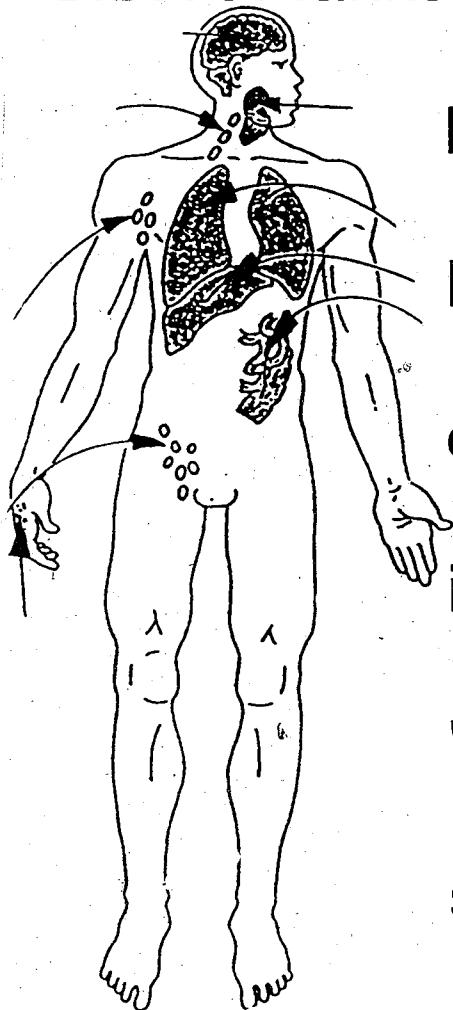
Aw be na kunnafoni minnu soro sida-bana kan nin boko in kono ani boko natawkon, olu be «kaseti» kono «Jama-na» faamuya yiriwatou ka kunnafoni jensen bolofara «Sorofe» ye min bo. A sebenniw kera Tumani Yalam Sidibe fe jekabaara kanubagaw kanma.

Nininkali folo : Dogotoro Fode, baarakeda min jesinnen be kenyea sabatili kunnafoni jensenni ma, e y'o kuntigi ye. I be se k'a foan jena SIDA ye fen min ye wa ?

Jaabi : N be se ka jaabili folo min d'i ma, o ye k'a fo SIDA ye bana ye, bana min ni a ka jugu. An be don min na i komi bi, fura t'a la. Awa, Sidato, ni mogo min b'a fo kuma lasurunya na, o ye banabagato ye, banabagato min ni kelekece minnu b'a farikolo konona na, n'o kelekecewolu be lajelen mulukulendon. Awa u fiyennen don, u te se ka baara ke. U te se ka farikolo lakana. A b'i komi jamaria min ni sorodasike minw b'a kono, k'a ta polosiw la ka t'a bila zantaramuwl, olu te se ka baara ke. O tuma juguw, olu be don, u be bo; u b'u sago n'u dungo ke. «Donku», banakisew, olu be Sidato farikolo la, u be don, u be bo, u b'u sago n'u dungo ke, farikolo te se k'a jiroja.

Managalikela : «Banaw ro lagare... SIDA, bana sanbalano. K'i to kulusijala la ni ka taafebolo fara. Ka poyi tilesen kunce fe ni ka dije girin ! SIDA ye bana ye - bana ye jugu ye - SIDA ye banajugu ye - bana furantan - A te faama don, a te faantan don. SIDA ye jugu ye, Kanunogonjugu. SIDA ye jugu ye, a be ko ni ne gan. Nka SIDA te baga muso ma, SIDA te baga ce ma. SIDA te ce to, SIDA te muso to. SIDA te den to hal'a benna na. SIDA ye jugu ye, nk'a te baga mogo ma. Mog'o de be baga SIDA ma. Banaw la lagare. Bana furantan ! SIDA walima siban. K'a tigi faga ni ka kununogon silatunu. SIDA, i nakun ye dijewuli ye, e na se wa ?»

SIDA be farikolo lakanafenw

bee lafu,

k'a bila bana

cejuguw sagoya la

i n'a fo

"kanseri",

3ejincgcsccs

ani fogofogonbana...

Binkonombogow beremakalan

Taare !taare !Kibaru kalan dan ka ke feere numan ye ka binkonombogow sebeturu cikedaw la, ka tungataasira tige u la, yaasa tiga ni koori bogoden na sama farajela, yaasa numuw ni garankew na dakabana masiriw «bon» sugu la, jamana yaalalaw ye ; dōsen koro ni maanaw ka poyi, ka Samori ni Amadu - Amadu ni Asikiya «jenafin bo»... Nka anw karamogobaw n'anwsariyatigiw, anw maajemaw n'an maratigiw, Bamanankan ni Korooro ni Burudamekan, n'a piritiparata tow jec i jumen b'anw ye !

Jiri kurun men o men ji la...

Kalanbaliya kelle indamine ni bi ce, tugubaanciya bolen ko a la, a jeyara bee ma ko tubabukan nafa ka dogo jama kalanni na. Ima kan min mo, ite mo o sebenni na. San caman laben ni feerebaw desera yoro min, tile danma-danma kalan te no bo yen.

Aka ca san kemeye bi, tubabukan be «tintin» ni bere ni feere ni musakabaw ye ; nka do sera ka «soori» minnu kun na, o te temen 5% kan.

Kabi an y'an yere soro don min, Madenkanw ni Fulakan, Wolof ni Bawulen ni Sangokanw kelen be ka bere ta marabaa korow ka kunmayelemasiraw daa cili fe. A be ke di : Fasokanu ni fasokonwalew te mo daga kelen kono de ! Sira jelen dalen file kene kan, nka o si te Tubbukan ni Anglekan ni Portugesikan dungew bali k'u fili n'an ye bin na.

Disko I Rasta !

Sangakura n'a finge kura : «Facyen yiriwali !»

«Magonekalan ! «FAsokanw jetaa !» Fasojokuma farinw. Da marifa. «Bembakan seliw» sigira laada ye, hali n'a kotigiw yere sebe te, jango u kana a ko jugunda kene kan kojugu.

Arajo be «poyi-kan-poyiw» bo : tile

kuuru ntalenda, ko ka cikelaw ladamu, k'a soro u be «arajo kabafeerelaw» doren de «ladaamu». «Kunnafonisaben» do be «lalaga» cikelaw ye, kunnafonida la falato, k'a doni sigi fasoden numan kelen wali fila kun, a sebenni n'a labugunni n'a jensenni.

Nin majogolon bee ye yerenegen ye. Dese kelen be ka «Kalangintan» sebe laben, k'a kokorodon ni seben nafamaw ye minnu be fasojama kalan n'a jeyelenbaara sinsin.

Nka a ma lawuli donnia ni faamuya laseli kanma jama ma : Anw tubabukan domaw ye feere de tige ka «binkonombogo» beremakalan lalaga u ka kanw na, k'u dakoron kunfinya ji kono.

(A to be ko)

Abdulayi BARI (1979)

Jekabaara seben jekulu kuntigi

Nafa jumen be an ka kanw kalanni na ?

Nafa minnu be an ka kanw kalanni na, u ka ca. O kanma, an be na doonin doren fo.

A nafa folo ye kunfinya kelleli ye. O nafa tono te ban, abada. O misali ye mun ye ? jamana o jamana min sera ka a ka kanw seben, o jamanaw bee bora nogo la ; sordaw yiriwara dunka-fa nana, saniya nana.

Kanw kalanni nafa do fana ye k'a jira ko an ka kanw be se ka seben, ko donnia bee be se ka kalan u la, ko kalan te ke ni kan surew danma ye.

Nka n'an b'a fe ka nafa soro an ka kanw kalanni na, an mankan k'u kanlanni ke bolokofefen ye. An ka kan k'u ke an ka cakeminen do ye. O la, Jamana be se ka yiriwa.

Barahima MARIKO

Bamakomara Faamuyada nemogo

MAKOCl" Kunnafonni

Jolomafen marataw sabatili MAKOCI kono

MAKOCl ka mara cikelaw be ka baganw soro ka t'a fe : misiw, sagaw, baw ani jolomafenw (sew ni kamiw). A kaca a la, bagan ninnu be mara u tigiw bolo dabada de la. U be feere walasa ka balannamakow latem. Nka cikelaw labennen te sogo ni nono ni fanw ni se yiriwali n'u sannifeere kanma. MAKOCI baganko baarada hakili b'a la ka dabadaw ka baganko yiriwa walasa ka dugubaw mako ne sogoko ni nonoko ni seko la, k'o ke sababu ye ka do fara dabadaw ka soro kan senefenw da fe i n'a fo koro.

Kow damine na, min ka nogon o de ye ka baara damine ni jolomafenw labugunni ye. O wale min be ke ga bee fe, o be soro dabada bee kono MAKOCI maraw la.

Zorzi Rwayan, min ye faransika mogfaamuyalen ye baganko siratege la, o ye taama ke MAKOCI kono walasa ka jatemine ke jolomafenmara yiriwali la. A ka baara folokera Mali jamanadenw ka se n'u ka kami dunta hake jatemineni ye. A yera ko dugubakonomogow de ka se n'u ka sefandun ka ca.

Kunjogon o kunjogon, se ni kami 30 000 de be bo kungokonodugu misenninw na ka don Bamako. Sefan ni kamifan 400 000 be bo Bamako lamini fandaemarayorow la ka don.

Jolomafenw sogo be dungawkono, nka u dunni ka ca dumunifeereyorow de la. O yoro dun be geleya soro jolomafen ninnu soro li waati caman. Jatemine na, Maliden kelen be se dinko kelen de ke san kono. O hake ka dogon kosebe. O ko fe fana, Mali jamanadenw ka fan dunta hake ka dogon kosebe. Oma don folojama dumunijogo la. Halibi balow ni naw te dilan ni fanw ye. Mali kono yan, mogo kelen ka fan dunnen hake ye fan 25 ye san kono k'a soro 350 don faransi. Banisirayila, mogo kelen ka fan dunta hakeda ye 425 ye san kono. Dije bee kono, fan be dun o jamana o de kono kosebe.

O n'a taa bee, fan ye joyoro soro kafe feerelaw koro. A ka ca a la yere i be mogow ye ka fan labennen ke u ka

darakaburu kono k'a dun. Siga t'a la se ni kami sogo n'u fan dunni barika be na bonya jamana kono, fo ka jolomafenw marasira koro dese ka jama wasa. Jolomafen labuguncogo kuraw ka kan ka sigi sen kan, ka marala faamuyalenw jini minnu b'u ladoncogo sidon kosebe. O jolomafenmarayorow ka kan ka laben duguba do lamini na, fanw be se ka latoro masinw kono yoro min. O masinw dun taala ye kuran de ye. O kanma, baara in ka kan ka ke kuranmayoro de la. MAKOCI mara kono, Sikaso dugu be se k'o joyoro fa. MAKOCI ka baaradabaw be yen minnu be kuran di sanga ni waati bee. O bee ko fana, jolomafenmara be ke Sikaso ka koro, minnu doow be taa feere Konowarijamana kono. Konowari jamana be jolomafen hake miliyon naani de labo k'kan ka s'bara. Mali ta ye 500.000 ye o hake la. Mali jamanadenw dun be se k'u ka jolomafenmara layiriwa walasa ka joyoroba soro Konowari sugu kono.

Sikaso ye sumanseneyoro fana ye : Kaba bonnaw be se ka sanbagaw soro jolomafenmaralaw la, minnu b'u bayelema k'u ke jolomafenw ka balo ye.

Baara daminewaati la, fannatoromasin do be sigi sen kan min be se ka seden 4000 fo 5000 ke tile kono, ani jolomafenbalodilanyoro do walasa ka balo la se jolomafenmaralaw ma. O dilanyoro ka kan ka se ka balo toni 2 fo 3 laben waati (lere) kelen kono.

Sedenw be lamara Sikaso da-fe-duguba do kono duguyiriwat do yoro min. Nka se-sogoma-lamara in be ke cikela jolomafenmaralaw de fe, minnu galabu ka kene, n'u be son fana ka musaka don baara in minen sabatilen soro da fe. Sannifeere be ke jolomafenmaraton do fe min be fannatoromasin kolosi ani k'i mago don jolomafendumuni dilanni na. Baarasen kura minnu be ye sisan, o b'a to se ka soro tile 42 kono min girinya be taa kilo 1,5 la. A be se ka ke baara ka ke ni yoro were se lananenw

ye. Baara be se ka ke yere fana ni sigida sew ye, olu sogo ka di awa mogow da deginnen b'o de la fana.

Sikaso sew mankutu ka bon ka ban Konowarikaw bolo.

Taabolo saba be se ka soro baara la. Olu ye :

- ka soro ke ni seden nabugunni ye yoronin kelen

- ka yelema don semara la ni bafuruw keli ye, ani dumuni kerenerennenw soro, n'u bilali ye marayoro numan kono (biriki la wali-ma negesinsan), katouka finge numan ani yeelen fana soro

- ka feeresira bo dugubaw kan i n'a fo Bamakowalima Konowarijama-na.

Ni baara taara ne jolomafen feereyoro be se ka sigi sen kan u nininbagaw b'u soro yoro minnu na nogoya la. Jolomafenfagayorodofana be se ka sigi sen ka Sikaso lotolitigw n'a gadonmusow be se kataa sesogo san yoro min, tobili kanma.

Dugubaw kono sesogodunnaw degelen be se kungurun-san de la ni akunturun-sanniye. Baara inka netaa be jolomafenmaraton labencogo numan n'a ka nafolo labaaracogo de la walasa ka se ka musakaw ta. Walasa o ton o be ne soro, MAKOCI be se ka demen soro Faransi jolomafenmaralaw fan fe, baara kecogo ni faamuya siratege la baarabolo sigicogo la sen kan. Faransi n'gonsirataama baarada labennen don ni MAKOCI demenni ye nafoloko siratege la, walasa baara in be sira soro.

Jolomafenmara b'a layiriwaati jorjor de la MAKOCI kono sisan. A kafisa baara in ka damine joona walasa an be se ka joyoro soro da-fe-duguw suguw kono i n'a fo : Konowari ni Burukina Faso ani Mali yere.

Sebenba Zan Piyeri Derilon
MAKOCl sigida laben baarada kuntigi
Bayelembaga Tumani Yalam Sidibe.

MAKOCl" Kunnafonî

Numuw ka seko n'u ka dɔnko Ka bo nena numuw ka tɔn yɔrɔ

1990 san kalo 2 nan tile 5, Sikaso mara numuw taara baarakalan do ke sirakele, kucala cikemara la. O baarakalan tun nesinnen be kabawɔrɔmasin dilanni de ma.

Kalan in ye kalo kelen ta. O konona na masin saba sera ka dilan.

Daramani Jire seginnen ka bo kalan keyɔrɔ la, a ye baara sigi sen kan, min b'a to a b'a ka donniya kura yira a baara keyɔgɔnw na.

O sen fe, u y'a ye k'a fo baara in gelenmayɔrɔ ye a ninboli ye. Negetigelan min tun be ke ka ninw bo, o ye geleya danmado yira u la hawo a segen ka bon

do ke n yere ye nyɔgon
tē - numukē n'a ka mansi

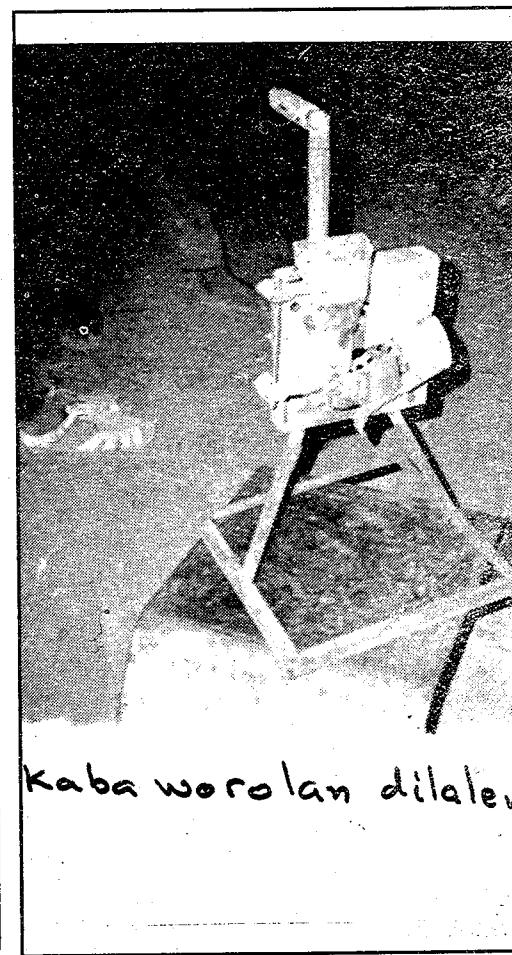
Lasine ni Daramani Jire u ka masin kɔrɔ

w'akarili fana cayara paara keto
Numuw ye hakili jakabo ke, ka
feere kura soro min b'a to geleya
folen ninnu be nogoya. O la, u
yere ye masin kura dilan min be
ninbo ke nogoya la. (a file ja
kan).

Sisan kabawɔrɔmasin dilanni
feere soro ka numuw ka hakili bo-
nya koson. U ye do fara u ka
baarafanga kan bawo u be se
ka kabawɔrɔlan 3 dilan tile o tile.

Bi-bi in na, kabawɔrɔlan 105
de dilanna u fe folo minw dira
senekelaw ma, u k'a sifile, a y'u
nimisi wasa bawo bore 5 kab-
kise be se ka soro tile konomasin
kuraw sababu la.

Sikaso MAKOCl numuw.

Dugukolonon kunbenbaara jekulu nafa ye mun ye dugu kono

MAKOCI haminanko ye senekela ka netaa ye.

o siratege la, baara caman tun be ke o baarada in cidenw fe föd duguw kono, balikukan kera sababu ye ka baara minnu bëe yelema senekelaw yere ka bolo kan bi.

N'i ye duguyiriwatönw laje, i b'a soro kalanden jolen bëe lajelen de kera nögon kan, ka ke kuluba kelen ye, ka dugu yiriwali baaraw bëe tilan u ni nögon ce. Kuluba in kono baara-daw sigira :

- misidögötöröw, hadamadendo-götöröw, sannifeere jekulu, forosuma jekulu, dugukolo lakannani jekulu ani do werew.

N'an ye dugukolo lakannani jekulu fana laje, an b'a soro kulu in tilannen be kulu misenw ye, nka o kulu misen ninnu ka baara be ke hukumu kelen kono min ye dugukolo lakanani ye.

- Jirisijen-lamoyörö kolosili kulu
- gakulu nana joli kulu
- tasuma kolosili kulu
- ani dugukolo dalakejeni sumanikebaw.

N'an ye jekulu ninnu laje, i b'a soro u ka baara tögö de be fö u la, i n'a fo dugukolo lakannani jekulu walima dugukolonon kunbenbaara jekulu. Jekulu in be kalan MAKOCI fe a ka

baara ye ninnu ye :

baara föd : ka dugumögöw kalan ka nesin u ka dugu kunko n'a senekeyöröw lakanni ma, i n'a fo

-Ji ni fiñe ka dugukolonon keleco

- hadamadenw ka waleyaw minw be ke sababu ye ka ji ni fiñe ka tijené juguya dugukolo kan.

O kalan in man kan ka kötige dugumögöw ni jekulu in ce. Jekulu in ka kalan ko, a ka kan k'a ka donniya waleya dugu kono

- baara filanan : kalan temenni k'o waleya minw be na sigi sen kan n'oli be ke waleya keta ye :

1) k'a nini ka dugukolo jiwoyofanga dögöya.

O la, dugu nömögö döw be je ka kungo yaala kosebe ka ji boyörö kolosi, ka jiginjiginyörö bëe kolosi k'a damine a juköröla la ka yelen. Jekulu be ke o yaalayörö la. Kungoda min ka jiwoyofanga kabon, u be je ka baara ke o yörö la walasa o kungoda cikejöröw fana ka jibolisiraw fanga ka dögöya.

Aw b'a don ka körö ko ji woyotöde be taa ni dugukolo nafamayörö ye.

Jekulu be taa n'a ka dugukolo dalakejeni sumanikelan (manaburu) ye, ka sumanik, ka jiginjiggin ganatige forow ni ji boyöröce, ka bolowturu.

Dugumögöw be soro ka je ka faraku da sumanisiraw fe. Jekulu ka kan k'o farakurusira dilancogo fana nejira dugumögöw la.

2) farakurusira in dilannen ko, foro minnu be o sira jiginjigin na, jekulu ka kan ka forotigiw lafaamuya k'u dege ka balanw dilan u ka forow kono, ka jibolisira misenw fana laben.

Baara fen o fen be ke sababu ye ka jiwoyofanga dögöya ninnu kono, jekulu in ka kan k'o baara bëe nejira senekelaw la, i n'a fo :

- jirisinsan labenni ka foro lamini
- binsiraw dilanni ka jiginjigin ganatige forokenebaw kono
- nokala, walima farakurubalan dilanni.

- senecogo numanw, i n'a fo, dugukolo-jalan-ci, bulukuli, danni, köröbarili, cun-cunni, walasa ka sanji labanw kunben min be ke sababu ye ni sumaya be men dugukolo la suman to lamosanjiw nögyalen ko

- ka tasumadon kele, ka kungo-jenibaliya sinsin.

- nidugumögöwb'afe ka jirituru, ka jirisijen-namoyörö dilan, min be jirituru nögyaya

- ka do bo jiritige la

- ka gakulu nana jo, walasa ka do bo dögö jenita la

- ka kuluw ani kulu jigindaw lakisi tasuma ani jiritige kojugu ma, walasa k'o yöröw lakanna baganw ka dumuni ma.

- ka foro-kono-nögo nini, k'a basigi ni were nana nögo dilanni ye. O la fo nokala ani körökala bëe ka ce ka bila wereda la. O be ke misiw ka dilan ye sanji waati fe.

- ka foro kura labenbaaraw nejira cikelaw la.

Dugukolonon kunbenbaara jekulu ka kan ka dugu cikelaw lafaamuya tuma bëe baara ninnu kecogo, u ke waati, an'u keyörö la.

- jekulu in ka kan fana ka baara in sebenw lafa ka ne. Dugukolonon kunbenbaara fen o fen kera dugu kono, obëe ka kan ka seben : a kedon,

MAKO CI Kunna foni

baarakelaw hake, wotoro hake, baara suguyaw, metere hake, walima balan hake, gakuru nana hake, jirisinsan sira janya, binsira hake ani a janya, tasumasira bolen janya. O la n'i ye seben in ta, i be dugukolonon kunbenbaaraw bee sor a kono. O fana be ke sababu ye ka sanyelema nogonye nogoya, nogonye min be ke ka dugumogow bee kunna foni baaraw keli la san kono. O la fo jekulu in k'a hakili to seben ninnu lafali la kosebe, a wale kera don min na, k'o fana seben.

Balimaw ni dugu ye wari bo k'i kalan, ka tila ka baara d'i ma o dugu kelen kono, i ka kan k'i seko danmaja ira ke walasa o baara ka ke ka ne, ka dugumogow nisondiya, u ka na nimisa i kalanni na.

N'an y'an ka dugukolo ladon ka bo tinenifew ma, o ye nafoloba de labennen ye ka bila an ko-fé-mogow ne. Dugukolo lakanabaaraw ka ca, bawo waati min kera tineni na, an ma o waati sor dilanni na folo, tineni dun

ma jo folo. An yerew ka hakili to an yere la. Senekela jigi de ye dugukolo ye, aw man kan ka son mogok'aw jigi tine, aw fana man kan ka tineni las'a ma.

Mogo mana i ka kaburu sen i yere ye, i b'i ka su don nogoya la. Kalandenw, aw min bilala baara in na, aw ka kank'ake aw sebenankoye. N'aw ma yoro min faamuya MAKOCI cidenw b'aw koro, n'a y'u nininka, u b'a

nefo, ka tila k'a nejir'aw la. An k'an jigi da Ala ni an yerew kan, andemenga ka n'a sor a wosiji be ka jigin fo an senkuru la, bawo wuludennin k'a be hine banabagato fila doron de la : nabara ani fijento, k'a sababu ke ale ye do ke a fila bee la, geleya min b'a la ale b'u si don.

Berehima Kone
MAKO CI Sikasso

Jirituru nafa yera Zanferebugu

Zanferebugu ye dugu ye min be Nkurala kubeda fe, Sikaso mara la. A ni Nkurala ce ye bametere 16 ye. Duguyiriwatou don. Kabini Jirituru daminena Zanferebugukaw fe 1979 san na, u benn'a kan ka do ke san o san fo ka tari 5 sor a nin cogo in na :

- 1979 san
- sor a tari 1
- teki tari 0,5
- (alimetiyiri) - melina tari 0,5
- 1980 san
- melina tari 1
- 1982 san
- ekalipiti tari 0,5
- 1983 san
- (ojiriturulen ma fo, a hake koni ye : tari 1 ye)

- 1984 san
melina tari 0,5

Duguyiriwatou ka jekabaara o konona na, tondenw fana y'u banban jirituru fe sor a bolofara ne ninini hukumukono. Cikeda 16 ye jiriturudamine u yere ye. Keneba sorola Zanferebugu jirituru la fo ka MAKOCI cidenw, ji ni kungo lakanabaaw ni kubeda nemogo bee nimisi wasa.

- jiriturulen ninnu be mago jumen ne ?

Zanferebugukaw y'a don bi ko jirituru kunba ye ja keleli ye k'a fara dugukolo kisili kan nonni ma, ji ni fi ne fe. Mago were min b'a la o ye nafolo sor a bolofara. Nin ye Zanferebugukaw san filanan ye u b'u ka jiriforo jiriw tige ka wari sor a la. Jiri tigelen ninnu

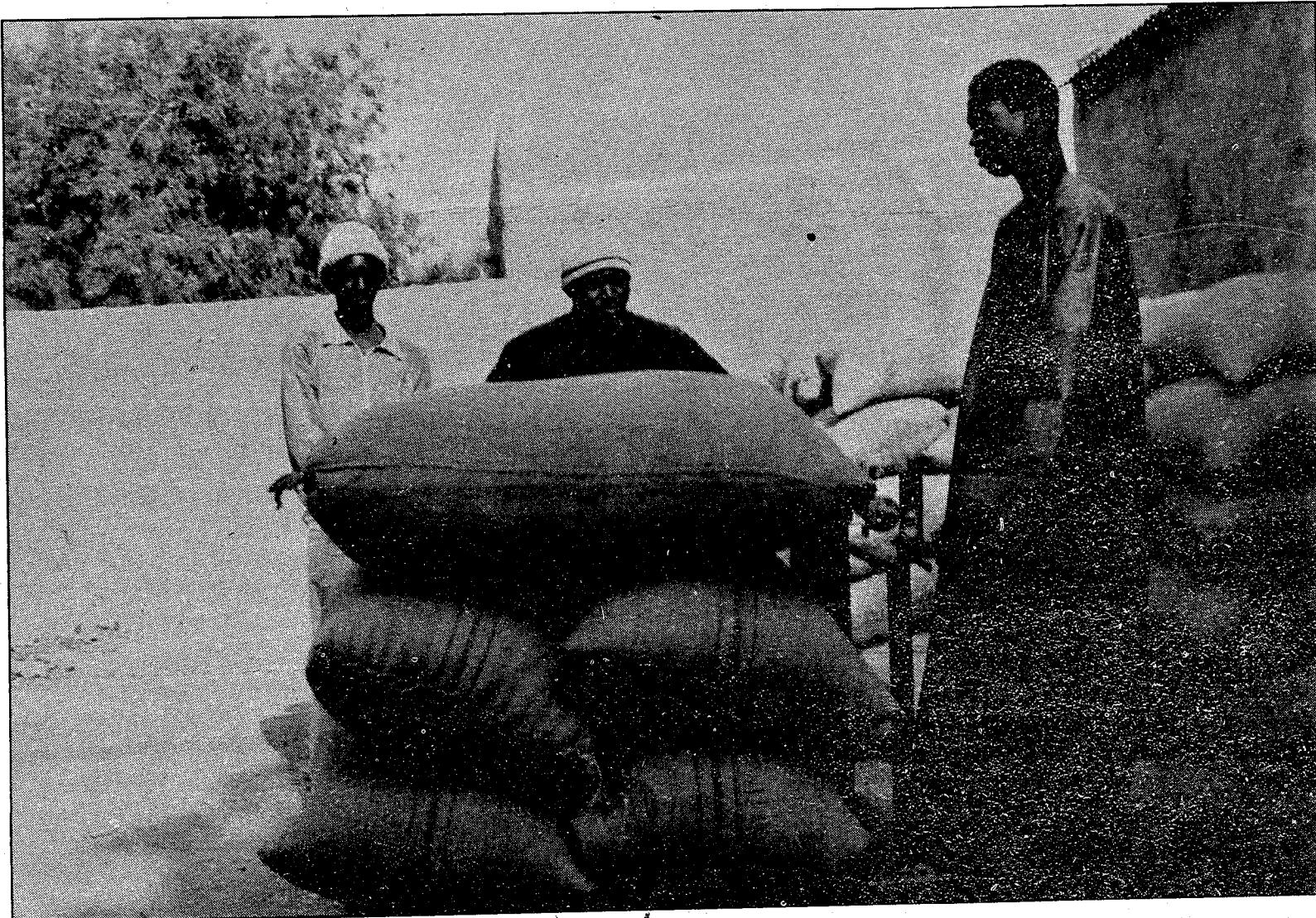
be laben u fe k'u feere. Sojoririw ni gajoririw b'u danma, tobili dogo fana b'a danma. U ye kunna foni min ci jekabaara ka lasigiden ma Sikasso, o file :

1988 san na, jiri 24 tigera (metere 158,5). O feerela dorome 7890

1989 san na, jiri 100 tigera (metere 497). O feerela dorome 28 885

1990 san na, jiri 13 tigera (metere 160). O feerela dorome 22 000.

O la, min sorola folo Zanferebugukaw ka jiriforo tari 15 la san 3 in kono, o beonna dorome 58775 ma.
An ka foli be Zanferebugukaw ye.

Jekabaara nafa Seriwala*Jekabaara nafa yera Seriwala, km 30*

Jekabaara nafa yera anw fe Seriwala, km 30 yan. Sannifeere sira kan zanwuye (kalo fōlō) ni feburuye (kalo 2n) ni marisikalo (kalo 3n) la. An ka mogow tun be taa malokise feere sugu la dōrōme 22 ani dōrōme 24. An sera ka tōni 48,287 san an ka dugu yiriwali tōn fe dōrōme 27 la k'a feere Segu komatekisi ma d.30 la. Awirili (kalo 4n) ni mēkalo (kalo 5n) la, an ye tōni 28,350 san d. 28 k'a feere d.30 la. Zuwen (kalo 6n) ni zuluyekalo (kalo 7n) la, an ye tōni 34,470 san dōrōme 30 ani 31 na, k'a feere dōrōme 33 la, kalo 8n na, an ye t. 9,368 san d. 33 k'a feere d.33 la. Kalo 9n na, an ye malokanma t.36,104 san Ofisi

fe d.18 ani tama 2, k'a wōrō an ka dugu-kōno masinw na. O kise benna t.22,647 ma.

An y'o feere d.36. An b'a nini guferenaman fe, a ka dēmen don anw Ofisi cikēlaw ma, walasa an ka malo sōngō kana tijé, bawo ofisi min tun ye an jigiba ye, o bora an jigi kōro. Kanpani damine na, a b'a fo an ye ko a' ye na ni malo ye, wari te ban, an be na ni malo caman ye. San be yelema wari te sōrō, malo te sōrō.

Barima Kulubali
Km 30 sannifeere nēmogo

OFISI CI Kunnafoñi

Balikukalan doncogo Ofisi kono

Baara caman bë ke Ofisi kono, nka walasa o baaraw ka sabati fo kalan ka ke. O la, jamana nemaaw y'u cesiri ka yeelen bo an balima senekelaw ye, min kera balikukalan ye.

Balikukalan donna Ofisi kono 1970 san na. A animateri folow ka karamogoya kalan kera 1971 san na. Owaati la kalan tun bë «UNESCO» ka demen kono, fen caman tun bë di kalandenw ma, fo ka taa se arajow ma. Odemenw ko, kalan nongirila Ofisi fan bee fe, fo ka se san danmadow ma. Bamananw ko : sanni ka jége di mögo ma don o don, a dege a moncogo la. Okelen jamana nemaaw y'u cesiri ka ni kura don balikukalan na, k'a jira ko fosi te mögoyere ka kan bo. Idanbe b'la, o y'i ka netaabere ye. Kalansow dayelela o la Ofisi fan bee. O kera 1983 san na. K'a t'o don na ka n'a bila bi la, kalanso caman dayelela, caman jora, kalan bë ke tuma bee.

Kalan nafaw

Mögow y'u cesiri kalan fe, o kelen baara caman sigira sen kan k'o sabu ke kalanden jolenw ye.

Jamana nemaaw ye duguyiriwatönw sigi sen kan Ofisi dugu bee kono. Nin baara folenw sabatili bora balikukalan na.

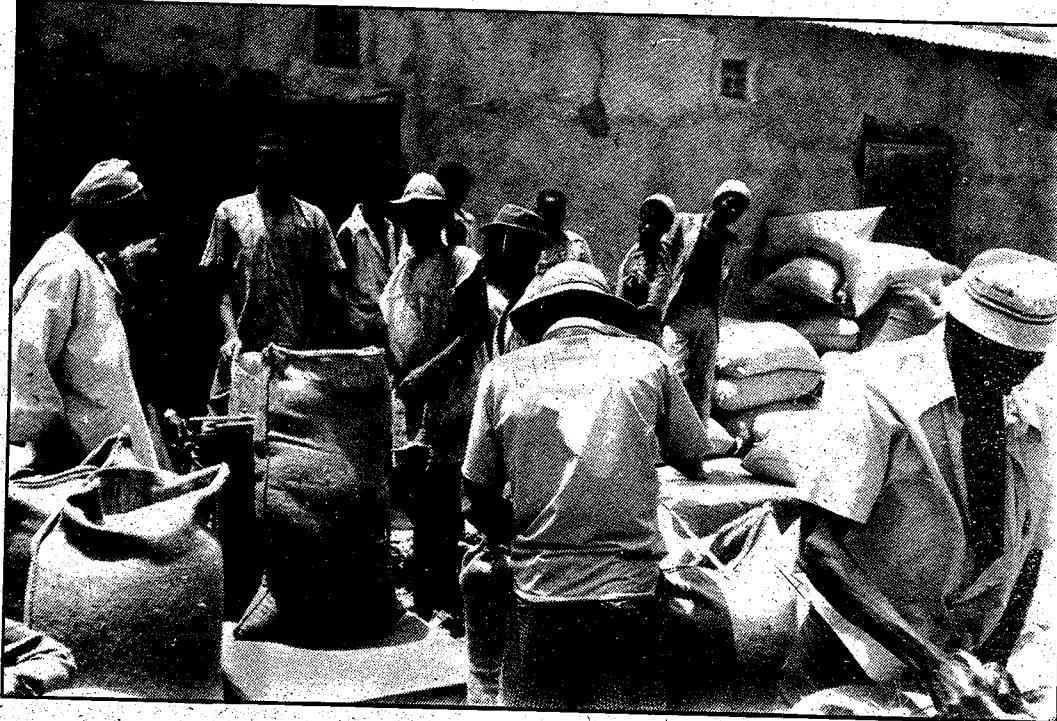
Ofisi joyorø baaraw latemenni na du-guw ma.

Duguyiriwatön sigilen ko, Ofisi nemaaw ye jatemine ke. O la, u ye baara döw latemenn duguw ma. Okera k'a sifile. O kelen, o ye döfara balikukalan yeelen kan, barisa baara latemennenw bë ke bamanankan na.

Baara minnu latemenna

Malogosi, malosi, segenin, juruw.

Nin fen folenw bë ke kalanden jolenw fe.

Ofisi ka nesin musow yiriwali ma
A fóra ko muso kelen mana kalan du
kono, k'o ye fénba ye, o kera Ofisi
haminankow döye. Sisan musow ka
kalanso caman dayelela Ofisi sekiteri
bee la. K'u ke kulu ye, ka baara döw
fana kalifa u ma. I n'a fo

- Maloworónmasin
- Safunedilan
- Denw ka kenye sabatili

- Muso döw fana bë yen minnu bë
jiginnibaaraw ke

Ofisi dugu dö ka jatebosébenba file
Nin ye Banisirayila (B2) jatebosében
ye. Nolebugu sekiteri la

**Musa Tarawele
Zafu kuntigi Ndëbugu**

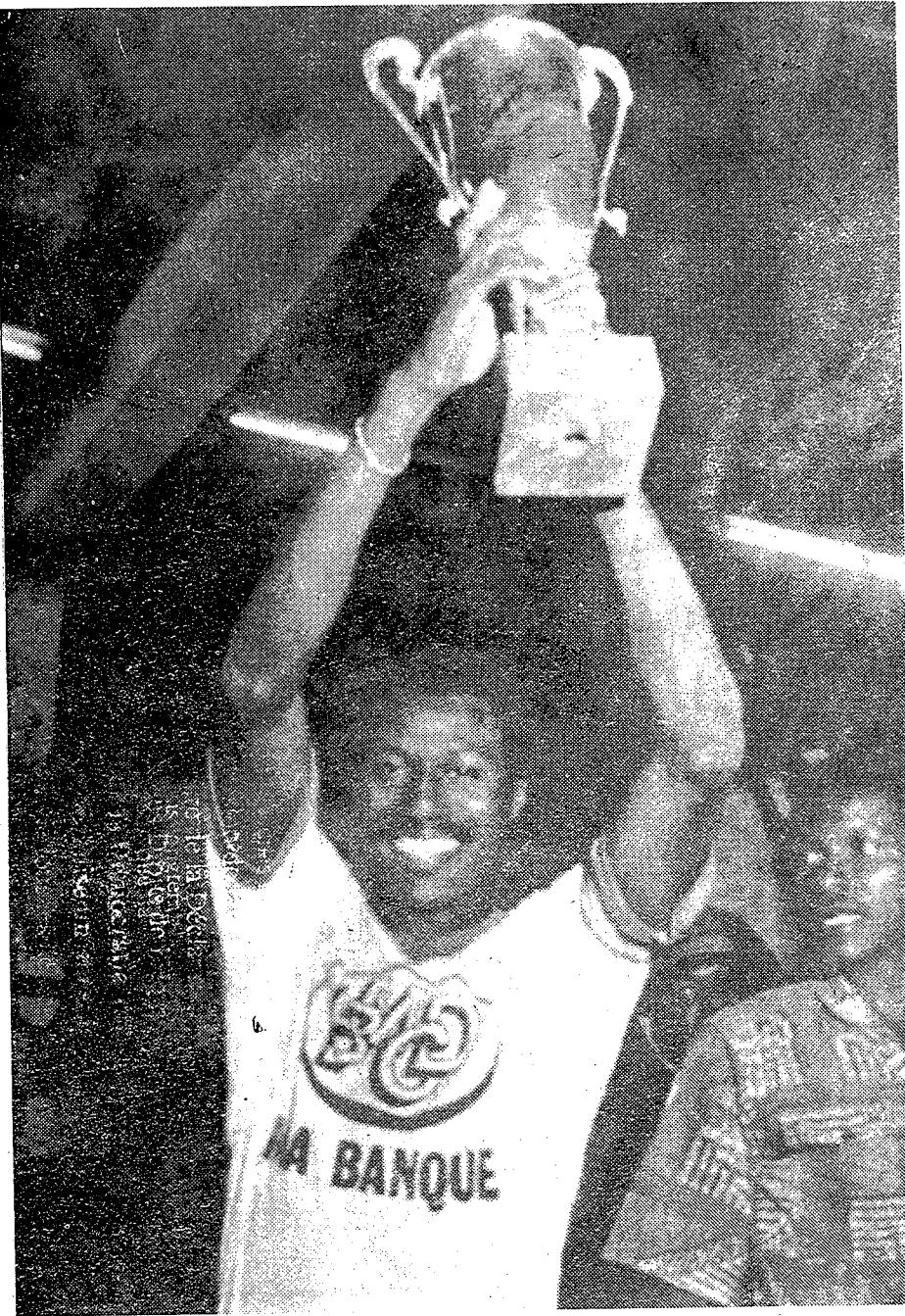
doniw	sorow		
	wari hake	suguya	wari
masin nesigi wari gazuwali sögo tulu sögo minen falennenw baaradenw sara A bee lajelen	d 5 000 d. 400 d. 200 d. 300 d. 300 8900	maloworø wari bu feerelen wari	22 000 1200
			d. 21 200

Nin seben bë lafa musow fe kalo o kalo ka maloworónnen kunnafoñi di njog
ma.

Kupu ñana yalonna "Stade" fe

Bi-bi in na, mogo si te sosoli ke n'a fóra k'anka jamana ntolatantónjanaw ro ñanaw ye «stade» ani «joliba» ntolatantónw de ye. O ye kene kanko ye. O yere de kanma, n'a fóra ko ntolatan min tora «stade» ni «joliba» ce, ntolatan kanubagaw t'o tuludegë mine. U b'o mine ni barika ye barisa u bëe b'a fo ko : «aa, kélé tora a tigw bolo !» O bëe ko fana, kabako kelen fana be kene kan. «stade» kelen be boli ye, «joliba» cedenw ma se ka sonkan don min na nejugu-nejuman. «stade» kelen be sanfindibi ye «joliba» ma se cogo si k'a taasira ye min cema . N'a koni fóra ko kélé tora «joliba» ni «stade» ce, ntolatan kolosibaga jönjónw bëe b'a fo ko : «ko be stade n'a ka namugu-ro-sogo ce sa !» Kari temennen, 1990 san kalo 12 na tile 9, o tijé o sinsinna i ko tugun.

Sanga 90 kono, stade ni joliba y'u kogo da njogon na, ka dëse njogon na kolokoto. Tijé don, joliba cedenw ka sesawura bolila kosebe stade cedenw kan. Nk'o ma fosi je «barisa dögöjinina taakun ye kungo kono dögoko ye. Hali n'a ye tile ban sigilen jirijalan koro, n'a ma segin so ni dögö ye, a te ke doweré ye sennayaalala gansan kó». Ntolatan sanga 45 nan yere la, Seyiba Lamini ye sira jelen soro walasa ka kuru kelen soro stade jokolosila kun joliba togola, nk'a ma se ka sira in mine. O ye ntolatan wuliko folo sangaw ye. Wuliko filanan sanga 34 nan na, Seyiba Lamini ye stade ceden wuyejan ka ntolakerun do kunben. A ye ntola o kerun stade jogakunna. Sanga duuru o kunnangowale ko fe, joliba ceden Sanko ye ntola soro stade ceden Ablo la. Ale fana ma se k'o ke kuru ye barisa stade jokolosila Faruta, y'o ben ni hakili ye.

Stade ceden Ablo nagalen be ka kupu yangan

Sanga 90 dafalen, kene tora sine duuru-ntolakerun bolo stade ni joliba ni njogon ce. O senw fana na, joliba ceden Sanko y'a ka ntolakerun ke stade ka nankanmaden Faruta sago ye. O ma se ka ke kuru ye fiyewu ! Stade cedenw dun y'u ka ntolakeruneko duuru kelen-kelen bëe ke kuru

ye. O de y'a to stade ye kupu ñana ta joliba je kan ni kuru 5 ni 4 ye. Stade : kuru 5 ; Joliba : kuru 4. Ce bolilikelaba ka sendiya be mun je a ye ni sebagá folo ka kunnawolo funteni kunte ?

Tumani Yalam Sidibe.

Maananegen ani Poyi kene

Ngolo ni Yuba ka nin kalo baro

Wari-soro-sira werew be yen
minnu be se ka senekelaw demen.
Ce feere-kelentigi te ce ye ;
Ce feere-camantigi de be men si la.

A ye wuli !

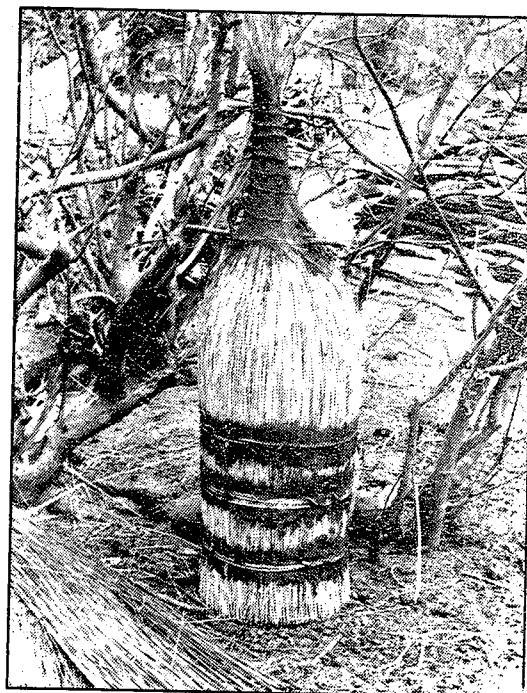
A' ye wuli, sigi te maa son
Dega sengere kene
Jofen bee ye dafen ye.

Ne ko caa
Caa o caa, sebe ke, o be maa nafa
I mana jiri turu, o b'i nafa
K'i bi nafa k'i sini nafa

E caa
Ne ko caa
Ni y'a men ko n jonkunnandi
A fo ko sabunuma
Balikukalan kera anw ma
sabunuma ye.

A ye wuli sigi te maa son
Bamanandenw kuru
Sigi te maa son
fulake ni nonokene
Sigi te maa son
Boso ni jegekene
Sigi te maa son
Do ke de be yiriwali ke :
Wa caa, ne ko caa,
A ye wuli sigi te maa son
An ka baara ke faso ka be nogo la.

Abulayi Jalo
ka bo Molodo
Ofisi Nizeri

Nin kera tangara-ka-cédoye. Muso saba tun b'a kun furu la. Ala y'a ke muso fila bangera a ye. Fo ka denw caman soro, nka muso ncinin ma bange. Segen nan'a mine fo ka danmatemem.

A kamanaganna, a t'a dón a be fen min ke k'a ka du balo.

Don do la ; a y'a musow n'a denw

bée lajelen ke njogon kan. A y'i kanto u ma ko : n be na kuma aw ye. N be taa lajelikela yoro la, n'a ye min fo an betaama o kan. Analen, a kadukono, a ye du konomogow ke njogon kan, ko lajelikela ko : aw lajelen ka fara njogon kan n be deben da aw ce ma. Aw be n kooli, n ben n da deben kan. Ni n sunogora, sunogo in kono n be sugo. Ni n sugora min na, du be taama o sariya kan.

Tangara-ka-ce y'a da, a sunogora. A dalen sugora ko ka kelen bila musow la.

Muso korobalen y'i kanto ko koke wuli i sugora.

Tangara-ka-ce wulila k'a sigi, a y'i kanto «sha-ha-du lahila i la la !» n ko cogodi ?

Muso korobalen y'i kanto, i yere b'a dón. A y'a kanto musow ma, a ye n ka sugokan fo n ye, olu bée lajelen y'u

kanto : Koke i yere sugora min na, i b'a dón. Nka i b'a fe ka kuma de don anw da. Sonni muso korobalen y'i kan to ko : Koke, sugokan kera ko ka do bila.

Ne min ye korobalen ye ne de ye taaba ye. O yoro bée Tangara-ka-ce y'i kanto ko : e be taga cogodi, e min ye korobaleny. N'etaara denmisew ne joyoro ye jonne ye ?

A y'a dade. Muso ncinin y'i kanto ko ale de ye taaba ye. Tangara-ka-ce y'i kanto ko : n n'e ma men njogon kan, i te taa.

Hali ce ni muso ncinin ma tila u ka kuma na, muso camanceta y'i kanto ko : ne de ye taabaa ye, ce y'i kanto : taa ke !

Muso de y'a yere bila wa ? Walima ce de y'a bila ?

Burema Jalo
Jene kura, Dogofiri

Teri-numan-soro nafa

Nin kera muso kelen ye ; ce o ce mana a furu, o be sa.

Kamalendoy'ako men, oko ale be taa a furu. A ko a terike ma u ka taa njogon fe. U taatola sira nsirasun do koro sira fe. Duga masakoro do tun be si nsirasun in kan. Dugutila o dugutila, suruku cekoro do be na ani duga masakoro be kibaruya di njogon ma.

Nin don, suruku nana duga nininka, a ko bi su kibaruya be di ?

duga ko ; ce fila min be nsirasun in koro, u be taa muso do jini furu la, u b'a soro, nka kelen be sa, k'a sabu ke sa de be muso in kono, o de be bo k'a furubagake cin. O be sa.

Fo niterike ye ce ni muso kolosi, sa mana bo a b'a kuntige, muso ce be kisi, nka terike ne be fyen.

O y'a soro muso ninibaa be sunogon la, nka a terike te sunogo la.

Dugu jelen a ma fen fo utara. Uye muso jini, a dira u ma. Kono kera, terike ye kolosili damine. Sa bolen, terike y'a kuntige, muso ce kisira, nka terike fyenna.

Kono bolen u seginna, u selen nsirasun korou sira. Muso ce ma sunogo, muso ni terike sunogora.

Dugu tilalen, suruku nana ; duga ko : ce fila min temenna, u ye muso in furu, nka muso ce terike fyenna, k'a sababu ke sa min tun be muso kono, o kuntigeli ye, n'o dun tun ma ke, muso ce tun be sa. Muso in be na denke kelen soro, o kantigelen joli de ye ne in fura ye, muso ce y'o men.

U taalen so ; muso ye den soro.

Muso ce ye duga ka koro lakali a muso ye. O ko baasi te, o ka ke, o y'a soro muso ce y'a fo terike ye k'u ye denke soro. Muso n'a ce ye den kantige, o joli kera ka terike ne ko, a ne yelenna. Terike ne yelennen, a ko denke be min ? U ko : an y'a kantige, a kantigelen joli de kera sababu ye ka e ne yelen.

Joli min bonna dugu ma o kera sanu ye.

Jon ta ye sanu ye mogo saba in na ?

Sumana Tarawele
Jene kura K 21